

گزارش برای بیمه‌شدگان

محمد حسن زدا

چند راهبرد برای گسترش پوشش بیمه‌ای

سازمان تامین اجتماعی با تحت پوشش قرار دادن حدود نیمی از جمعیت کشور،بمخاطب‌ترین سازمان بیمه‌ای است که با مشار کت بیمه‌شدگان، کارفرمایان و دولت، خدمات بیمه‌ای، نظیر بازنشستگی، از کارافتادگی، بازماندگی،بیماری و حوادث رابه جمعیت تحت پوشش خود ارائه می‌کند. از این رو سازمان تامین اجتماعی با طیف گسترده‌ای از مخاطبان مواجه است.از یک سو نهادهای حاکمیتی (نظیر دولت،مجلس و...)قرار دارند که علاوه بر مسئولیت آن‌ها در قبال تامین اجتماعی، جامعه و نقشی که سازمان تامین اجتماعی در این زمینه ایفا می‌کند،به واسطه پرداخت بخشی از حق بیمه مقرر در قانون تامین اجتماعی و نیز عهده‌دار بودن وظیفه قانون گذاری و سیاست گذاری در سازمان تامین اجتماعی یکی از مخاطبان اصلی سازمان محسوب می‌شوند. از سوی دیگر بیمه‌شدگان، بازنشستگان ونهادهای کارگری و کارفرمایی قرار دارند که عمده منابع مالی سازمان از محل پرداخت‌های آن‌ها در قالب حق بیمه حاصل می‌شود.این دو طیف مخاطب طبق قانون حق نظارت بر سازمان را دارند و سازمان نیز موظف است عملکرد خود را به آن‌ها گزارش دهد. بدیهی است که بیشترین بهره از این نظارت را سازمان تامین اجتماعی می‌برد. در واقع این فرآیندی دوسویه است. از یک سو سازمان تامین اجتماعی (بخش بیمه‌ای) می‌بایست عملکرد خود را به‌طور شفاف ارائه دهد و از سوی دیگر از ناظران نیز انتظار می‌رود که در بررسی عملکرد با نگاهی جامع گرایانه و نقدی منصفانه، این نهاد مدنی را در راستای انجام وظایف خطیر اجتماعی خود یاری رسانند. نظارت مذکور هم به‌عنوان ابزار کنترلی جهت پیشگیری از انحراف عملکرد کاربرد دارد و هم در راستای ارتقای کارایی و اثربخشی فعالیت‌های آن موثر خواهد بود. شاید بتوان در این مجال به مهم‌ترین اقدامات انجام یافته بخش بیمه‌ای در سال ۹۴ اشاره‌ای کوتاه کرد. برای مثال اقداماتی نظیر فراهم آوردن امکان ارائه لیست صورت مزد و حقوق از طریق اینترنت، ایجاد امکان دریافت لیست اینترنتی و پرداخت غیر حضوری حق بیمه، ایجاد سامانه متمرکز بیمه یکبارگی و در راستای حرکت به سمت دولت الکترونیک، با تشکیل آژشیو الکترونیکی جاری پرونده‌های فنی بیمه‌شدگان، مستمیری و درآمد حق بیمه هم‌زمان با نام‌نویسی و ورود اطلاعات اولیه (کلیه شعب سراسر کشور) سامانه متمرکز ارائه فیش مستمیری بگیران به همت این بخش بیمه‌ای راه‌اندازی شـد. مضایف بر این موارد، معاونت فنی و درآمد سازمان تامین اجتماعی، قانون حمایت از خانواده و رفع محدودیت ارائه خدمات به فرزندان چهارم به بعد بیمه‌شدگان را به اجرا رسانید و در زمینه تقسیط بیمه سربازی، تقسیط بیمه کارگران ساختمانی ۴۶قسط، توافق با شهرداری تهران در خصوص وصول مطالبات معوق سازمان اقدامات مهمی را آغاز کرد.

تمرکز و توجه مسئولان بخش بیمه‌ای سازمان تامین اجتماعی در سالی که گذشت همچنین به رسیدگی و پاسخگویی به اظهارات و اعتراضات مخاطبان، حذف ممانعت‌یافت درام بیمه‌شدگان غیراجباری، اصلاح جزء «ط» بند ۲ ماده ۱۲ آیین نامه قانون بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان آور و موضوع افزایش ایام غیبت مجاز از ۱۰ روز به ۴۵ روز و احتساب فوق الماده‌های مستمر در محاسبه حقوق بازنشستگی، معطوف بود. در زمینه اخذ مصوبه نیز این معاونت اقدامات ارزشمندی را به انجام رساند که اهم آن‌ها اخذ مصوبه از هیئت مدیره محترم در خصوص ایجاد کارگزاری‌های خاص بازرسی از دفاتر قانونی، و اخذ مصوبه از هیئت مدیره محترم در خصوص ایجاد کارگزاری‌های حقیقی با رویکرد انجام امور میدانی بود. راه‌اندازی خطوط اینترنت و اجرای طرح اتصال کارگزاری ها به سامانه متمرکز خدمات دفاتر درمانی در کلیه کارگزاری‌های رسمی کشور و صدور راه‌نویس و دستورالعمل تهمیم صورت حساب کارفرمایان و حساب‌جوی کارگاه‌ها و کاهش دوره صورت حساب از ۱۲ ماه به ۶ماه، کاهش مدت نوبت‌دهی و تشکیل جلسات از ۶ ماه به ۳۰ روز و همچنین پاسخگویی به مکاتبات و درخواست‌های مردمی، نهاد ریاست جمهوری، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، وزارت رفاه و تامین اجتماعی را نیز می‌توان از جمله اقدامات مهم و موثر بخش بیمه‌ای سازمان تامین اجتماعی در سال ۹۴ به شمار آورد. نگاه به کارنامه معاونت فنی و درآمد در سال ۱۳۹۴ در روزهای پایانی سال انگیزه فعالیت‌های بیشتر را در سال آینده تقویت می‌کند. راهبردهای این بخش مهمو تاثیر گذار در سازمان تامین اجتماعی در سال آینده مبنی بر روان سازی امور مربوط به بخش بیمه‌ای از طریق بهبود فرآیندها، گسترش خدمات غیر حضوری و ارائه برون سپاری مدیریت مصارف بیمه‌ای براساس رویکرد اصول محاسبات بیمه‌ای و پیشگیری از ایجاد مصارف من غیر حق، افزایش منابع سازمان با تاکید بر کاهش گریز بیمه‌ای، کنترل مطالبات معوق و گسترش پوشش بیمه‌ای در سراسر کشور خواهد بود. به باور داریم در راه تحقق بخشیدن به این اهداف ارزشمند تمام تلاش خود را به کار خواهیم گرفت و همکاری درون سازمانی و برون سازمانی را خواهیم داشت.

معاون فنی و درآمد سازمان تامین اجتماعی

پوشش تامین اجتماعی برای ایرانیان مقیم امارات

مدیر کل تامین اجتماعی اتباع سازمان تامین اجتماعی از پوشش بیمه‌ای ایرانیان خارج از کشور خبر داد و گفت: «این امر ابتدا از کشور امارات متحده عربی آغاز می‌شود.» حسین جودکی در دیدار با علیرضا بهرامی، سر کنسول ایران در دبی که با حضور دستگاه‌ها و نهادهای ایرانی مقیم امارات متحده عربی بر گزار شد، به تشریح و تبیین قوانین و مقررات مربوط به بیمه ایرانیان خارج از کشور پرداخت. دکتر بهرامی نیز در این دیدار از خدمات سازمان تامین اجتماعی در پوشش بیمه‌ای ایرانیان مقیم خارج از کشور تقدیر کرد. گفتنی است پس از انجام هماهنگی‌های لازم و توزیع فرم‌های مربوطه، ثبت نام متقاضیان ایرانی در بیمارستان ایرانیان و سایر نهادهای ایرانی آغاز شد.

۰۴ | کتینه نو دیالوگ

گزارش ویژه

نوید سالی بهتر به بیمه‌شدگان و مستمیری بگیران

دکتر سید تقی نوربخش در گفت‌وگوی نوروزی با سردبیران نشریات حوزه‌های رفاه و تامین اجتماعی عنوان کرد

گفت‌وگوی نوروزی با مدیرعامل بزرگ‌ترین سازمان بیمه گراجماعی کشور یعنی سازمانی که بیش از ۴۰ میلیون ایرانی را تحت پوشش خدمات خود قرار داده، خواه‌ناخواه به سمت واکاوی و ریشه یابی مسائل و موضوعاتی سوق پیدا می‌کند که در سال‌های اخیر بخشی از دغدغه‌های نیروهای مولد کشور بوده است. از تعیین حداقل دستمزد گرفته تا انتظاراتی که بزرگ‌ترین سازمان بیمه گر اجتماعی کشور از نهادهای و دستگاه‌های مختلف تقنینی و اجرایی دارد. دکتر سید تقی نوربخش در این گفت‌وگوی مفصل، که در طبقه نهم سازمان تامین اجتماعی و با حضور سردبیران و دبیران تحریریه هفته‌نامه آتیه‌نو، ماهنامه قلمرو و رفاه و هفته‌نامه تامین و سایت تامین ۲۴ (رسانه‌های مختلف مؤسسه فرهنگی هنری آهنگ آتیه) برگزار شد، تاکید کرد که در دو سال گذشته تمام تلاش او و همکارانش معطوف بر گرداندن قانون‌مداری، برنامه محوری، پاکدستی و نظم و منطق منطبق بر اصول بیمه‌ای به این سازمان بوده است. اصولی که به اعتقاد او نادیده گرفتن یا تضعیف‌شان، برخی اقدامات و تصمیمات گذشته این سازمان را مخدوش، منافع ذی نفعان آن را تهدید و پایداری سازمان را با چالش مواجه کرده بود. تا آنجا که به اعتقاد او و براساس آنچه از کارنامه سال ۹۴ سازمان گفت، این سال یکی از سخت‌ترین سال‌هایی بوده که در ۶ دهه گذشته این سازمان از سر گذر آنده است. دکتر نوربخش اما تاکید کرد که با گشایش‌های اقتصادی ناشی از پسایر جام و برنامه‌ریزی‌های مبتنی بر استراتژی‌های مصوب سازمان انتظار دارد که نیمه دوم سال ۹۵ آغاز روزهای خوب برای بیمه‌شدگان و مستمیری بگیران تامین اجتماعی باشد. نویدی که با تاکید او بر احتراز دوباره بر چرم سفید این سازمان و رویکرد دولت یازدهم و قوه مقننه در پرهیز از تحمیل تعهدات غیر کارشناسی به تامین اجتماعی، دست یافتنی توصیف شده است.

۱۰ سال سابقه و ۶۰۰ هزار نفر بابت قانون نوسازی صنایع و تعدیل نیروی انسانی و قانون اثراگران و جانبازان و سایر مواردی که در قانون سازمان پیش‌بینی نشده بود، بدون در نظر گرفتن منابع لازم، به مستمیری بگیران سازمان اضافه‌شدند. بنابر این شرایط بسیار پیچیده‌ای برای سازمان ایجاد شد که قابل مقایسه با هیچ دور‌ای نیست.

در خا کر یز اول نبرد اقتصادی بوده‌ایم از طرف دیگر، سازمان تامین اجتماعی تعهداتی دارد که قابل تعویق نیستند مثلاً مستمیری ماهیانه مستمیری بگیران و منابع بخش در مان باید به‌موقع تامین و پرداخت شوند. این موارد جزو تعهدات سازمان هستند و عملکرد سازمان هم‌با این مواردسنجیده می‌شود. یعنی مستمیری بگیران و افرادی که به خدمات درمانی نیاز دارند، کاری با قیمت پایین نفت و مشکلات خزانه‌دولت و تحریم‌ها ندارند. مبالغی که در قانون تعریف شده و ما متعهد به پرداخت آن‌ها هستیم را باید به‌موقع پرداخت کنیم، بنابر این در این نبرد اقتصادی که علیه کشور به‌ویژه تا قبل از برجام وجود داشت، کارکنان سازمان تامین اجتماعی واقفا کار بزرگی انجام دادند. در سال ۱۳۹۴ با بودجه‌ای ۶۰ هزار میلیارد تومانی، ماهیانه ۴ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان به‌طور میانگین بابت مستمیری هاو درمان و... پرداخت کردیم. بودجه ۶۰ هزار میلیارد تومانی سازمان معادل یک‌سوم بودجه کل کشور است و ما تنها سازمان در آمد-هزینه‌ای در کشور هستیم، یعنی هیچ دستگاهی در کشور نیست که منابع همه تعهدات خود را خودش تامین کند. از طرف دیگر تعهدات ماقطعی است. یعنی حدود دوسوم مصارف ما صرف پرداخت مستمیری می‌شود. قبلاً تاخیر نیست، بنابر این کاروسیعی در سازمان انجام شده و استعانت از خدا و به کارگیری ابزارهای مختلف برای تامین منابع، باعث عبور ما از این گرنده سخت شده است.

الان که در پایان سال ۹۴ هستیم، به عقیده خود ما کارنامه سازمان تامین اجتماعی قابل دفاع است. زیر امانلاً مستمیری هاو عیدی بازنشستگان را به‌موقع و قبل از همه نهادهای پرداخت کردیم. البته قبول داریم که مبلغ مستمیری ممکن است کفاف هزینه‌های زندگی مستمیری بگیران را ندهد، اما طبق قانون عمل کرد. ما هم سعی کردیم در حد توان، هزینه‌های زندگی مستمیری بگیران را تامین کنیم. تعهدات درمانی ما نیز بسیار جلوتر از سایر نهادهایی است که از محل بودجه عمومی دولت منابع خود را پرداخت می‌کنند. در حال حاضر در پرداخت به مراکز درمانی طرف قرارداد وابسته به دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به‌رگز هستیم. یعنی اگر مرکز طرف قرارداد است اسناد تایید شده تادی ماه خود را به بانک ببرد، می‌تواند ۶۰ درصد مطالبات خود را دریافت کند. برای رسیدن به این نقطه، طبیعتاً یک‌سری مکانیزم‌ها و ابزارهای مالی و تدابیر مدیریتی اتخاذ شد تا توانستیم تعهدات خود را انجام دهیم. بنابر این سال بسیار سختی را گذرانیدیم. طبق گفته رئیس‌جمهور محترم، بعد از جنگ تحمیلی، شرایط سال ۱۳۹۴ در هیچ سالی در کشور وجود نداشته است. سازمان تامین اجتماعی خا کر یز اول این جنگ تمام عیار اقتصادی بود که توانسته با همت همه همکاران بی‌ادعای خود، این نبرد را پشت سر بگذارد و از این مرحله عبور کند. البته کار بزرگی نکردیم و فقط توانستیم به تعهدات و وظایف خود عمل کنیم. از پرداخت مستمیری و عیدی که بگزریم، بیشترین توفیق سازمان تامین اجتماعی در سال ۹۴، تلاوم تقویت فضای امنیت اجتماعی در کشور بوده است. یکی از بزرگ‌ترین پروژهای ۲۰ سال اخیر سازمان تامین اجتماعی، بحث پرداخت متمرکز حقوق مستمیری بگیران بود که در سال ۹۴ اجرایی شد و شرکای اجتماعی سازمان در اجرای این طرح کمک زیادی کردند که جای تقدیر دارد.

مسئله بعدی، تعامل با دستگاه‌های نظارتی بود. دیوان عدالت اداری باز هم در سال ۱۳۹۴ سازمان تامین اجتماعی را بین ۶۴ دستگاه، حائز رتبه اول تعامل دانست. در سال ۹۴ هیچ پرونده‌ای علیه سازمان تامین اجتماعی با حجم وسیع فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی خود، در دادگاه‌ها ایجاد نشد. یعنی اعتمادسازی جدی با نهادهای نظارتی و دولت صورت گرفت. در جریان انتخابات مجلس نیز هیچ‌کس نتوانست ادعا کند سازمان به نفع گروهی خاص، فعالیت کرده است. پرچم ما همچنان سفید است و این دستاورد باعث تقویت اعتمادسازی می‌شود. همچنین برنامه استراتژیک در سال‌های گذشته ۳۶۰ هزار نفر در پوشش قانون بازنشستگی کمتر از

سازمان را بعد از ۴۰ سال، با متدولوژی صحیح و با استفاده از ظرفیت‌های داخلی و بیرونی سازمان تدوین و تصویب کردیم. در شرایط کنونی ریل فعالیت‌های سازمان معلوم است و بودجه سال ۹۵ سازمان را هم براساس همین برنامه استراتژیک آماده کرده‌ایم.

ناتوانی ما در کجا بود؟

■ مهم‌ترین کاری که در سال ۹۴ قصد انجام آن را داشتید اما نتوانستید، چه بوده است؟

یکی از کارهایی که تلاش کردیم در سال ۹۴ انجام دهیم اما نشد، دریافت مطالبات سازمان از دولت بود. برنامه‌های مطالعاتی و پروژه‌های مختلفی را در این سال ارائه کردیم تا بتوانیم مطالبات سازمان را از دولت دریافت کنیم، اما توان مالی دولت بگونه‌ای بود که در این سال قادر به پرداخت نقدی نبود. درآمد نفتی کشور در این سال حداکثر ۲۱ میلیارد دلار بود. یعنی معدل بودجه مورد نیاز برای تجهیز منابع سازمان بنابر این توان پرداخت نقدی برای دولت و حتی امکان واگذاری بنگاه‌های اقتصادی به جای بدهی‌هایش به سازمان نیز وجود نداشت. بنابر این تنها راه دریافت مطالبات از دولت، استفاده از انقال بود. برای استفاده از انقال در خواست‌های خود را به دولت دادیم، اما تاکنون نتوانستیم به نتیجه عملی برسیم. نهاد دولت به دلایلی مانند تعهدات بدون پشتوانه‌ای که در دوران گذشته برای سازمان ایجاد شده، سهم زیادی در بودجه‌های سالیانه سازمان تامین اجتماعی دارد. مثلاً در بودجه ۶۱ هزار میلیارد تومانی سازمان در سال ۹۴ حدود ۱۶ هزار میلیارد تومان سهم دولت بود. در سال ۹۴ به دلیل شرایط عمومی و اقتصادی کشور نتوانستیم تمام این سهم را از دولت دریافت کنیم و شاید بتوان ناتوانی در این زمینه را بزرگ‌ترین ضعف ما در سال ۹۴ دانست.

رقابت با مردم و بخش خصوصی، ممنوع!

■ همان‌طور که می‌دانید، با اجرایی شدن برجام، اقتصاد کشور وارد فاز جدیدی شده است. جهت گیری‌ها و سیاست‌های سازمان تامین اجتماعی در جهت بهبود وضعیت تامین منابع و افزایش سرمایه گذاری‌ها در این دوران چه خواهد بود؟

باتدبیر دولت یازدهم و حمایت‌های رهبری و پشتوانه ملت بزرگوار ایران، در سال ۹۴ چالش‌های بین‌المللی بر سر حقوق طبیعی ایران در زمینه تکنولوژی هسته‌ای به سر انجام رسید و رفع مشکلات و تحریم‌های اقتصادی ناشی از آن آغاز شد. به سر انجام رسیدن برجام، اتفاق بسیار مهمی بود. زیرا بر این چالش با مذاکره به سر انجام رسید. یعنی شش کشور بزرگ دنیا و دولت یازدهم بر سر یک میز نشستند و ما توانستیم از این نبرد سیاسی با موفقیت خارج شویم و باید از تیم مذاکره کننده هسته‌ای تشکر کرد فضای جدیدی برای کشور باز شده است. به برکت انقلاب، ابر قدرت‌های جهانی با ما سر یک میز حاضر شدند و توانستیم از منافع خود دفاع کنیم. به برکت انقلاب هم، در عرصه نظامی و هم در عرصه تدبیر و خردورزی سیاسی به موفقیت دست یافته‌ایم. مذاکراتی که با این تدبیر انجام می‌شود به پیروزی ملت بدون عقب‌نشینی از ارزش‌های انقلابی، ملی و اقتصادی می‌انجامد. ماهیه مباهات است که همگان به آن معترف‌اند. مردم عزیز کشور در انتخابات ۷ اسفند ۹۴ نشان دادند که چقدر قدر دان زحمات خلمت‌گزاران خود در عرصه تدابیر سیاسی هستند. منظور من این است که چنین موفقیتی به بار شدن در پیچه‌های نوین بر روی اقتصاد

دوشنبه ● ۲۴ اسفند ۱۳۹۴ ● شماره چهل و هفت

A T I V E H N O

پیش‌بینی می‌کنیم که هر چه به سمت پایان سال ۹۵ برویم وضعیت بهتری در انتظار بیمه‌شدگان و مستمیری بگیران خواهد بود. ■ عکس از: مرصیه پروانه

کشور منتهی شده که از طریق آن برخی مشکلات و معضلات مردم رفع می‌شود. طبیعی است که برداشته شدن تحریم‌ها، هزینه نقل و انتقال و مبادلات ارزی را برای ما کاهش می‌دهد. البته نباید توقع داشته باشیم، رفع تحریم‌ها در کوتاه‌مدت آثار خود را نشان دهد. زیر مراد ملت عمده اقتصادی کشور ما باندیان نزدیک به یک‌دهه متوقف شده بود. اما الان که برکلپورهای اقتصادی باز شده است، باید ابتدا پیش نیازهایی مانند اعتمادسازی ایجاد شود. وضعیت کنونی کشور را می‌توان مانند قطاری دانست که مدت‌ها متوقف بوده و حالا که می‌خواهیم آن را به حرکت در آوریم، باید انرژی بیشتری صرف کنیم.

در سازمان تامین اجتماعی دو اقدام اساسی انجام دادیم. اقدام اول، اجرای راهبردهای کلان اقتصاد مقاومتی بود که به‌مثابه یک راهبرد اصلی باید به‌عنوان نقشه راه مد نظر قرار گیرد. از سال گذشته با توجه به مقتضیات سازمان، معاونت اقتصادی اقدامات مختلفی در رابطه با تدوین برنامه اقتصادی سازمان براساس اصول اقتصاد مقاومتی انجام داد. این راهم باید اضافه کنیم که برنامه استراتژیک و راهبردی سازمان تامین اجتماعی مبتنی بر اصل ۴۳ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و همچنین ۱۲ بند سیاست‌های ابلاغی رهبری در رابطه با نظام سلامت است. اقدام دومی که در این سازمان انجام شود ادامه دارد، برنامه‌ریزی برای دوران پسایر جام است. از ابتدای امسال با یک برنامه‌ریزی مشخص تدابیری اندیشیده‌شود مذاکراتی را با محوریت اقتصاد مقاومتی با طرفین خارجی انجام دادیم. در محدود بودن سازمان باید از حوزه‌های که مردم و بخش خصوصی می‌توانند به آن وارد شوند، خارج شوند. کاری که است که ابزارهای مالی و طرف نقدپذیری سرمایه‌ها را بالاتر می‌برد و از طرف دیگر ریسک زیادی را متوجه سازمان نخواهد کرد. از سوی دیگر، جهت گیری‌های اقتصادی باید و اجتماعی سازمان در بخش‌های دارویی و نفتی، منجر به تقویت اقتصاد ملی می‌شود. برای تمام موارد ذکر شده، برنامه‌های زیادی در پسایر جام طراحی شده و اقدامات عملی هم از قبیل مشارکت و عقد قرارداد با نهادهای و شرکتهای داخلی و بین‌المللی سرمایه‌گذاری آغاز شده است. سازمان تامین اجتماعی یک هلدینگ-کمپانی بزرگ است که ابزارهای مالی و پرتقوهای مختلفی در اختیار دارد و طبیعتاً می‌تواند از همین امکانات و ابزارها در راستای هم‌افزایی و ارتقای خدمت‌رسانی به شرکای اجتماعی خود استفاده کند. به‌طور مثال در بخش تورسم درمانی، میان حوزه معجزه